

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

17 päivänä toukokuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Immateriaalioikeudet – Tavaramerkkioikeus – Asetus (EY) N:o 207/2009 –
13 artikla – Tavaramerkkiin perustuvan oikeuden sammuminen – Rinnakkaistuonti –
Tavaramerkillä varustetun tuotteen uudelleen pakkaaminen – Uuden etiketin lisääminen –
Lääkinnällisiin laitteisiin sovellettavat edellytykset

Asiassa C-642/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 6.10.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 14.12.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Junek Europ-Vertrieb GmbH

vastaa

Lohmann & Rauscher International GmbH & Co. KG,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça sekä tuomarit E. Levits, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), M. Berger ja F. Biltgen,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.1.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Junek Europ-Vertrieb GmbH, edustajinaan J. Sachs ja C. Sachs, Rechtsanwälte,
- Lohmann & Rauscher International GmbH & Co. KG, edustajinaan C. Rohnke ja M. Stütz, Rechtsanwälte,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja M. Hellmann,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan M. Russo, avvocato dello Stato,
- Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun, É. Gippini Fournier ja T. Scharf,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee [Euroopan unionin] tavaramerkistä 26.2.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 (EUVL 2009, L 78, s. 1) 13 artiklan 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Junek Europ-Vertrieb GmbH, joka on lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen terveydenhoitovalmisteiden ja sidontatarvikkeiden rinnakkaistuojia, ja Lohmann & Rauscher International GmbH & Co. KG, joka valmistaa tällaisia tuotteita, ja jossa ovat kyseessä viimeksi mainitun valmistamat sidontatarvikkeet, joita Junek Europ-Vertrieb on tuonut rinnakkaistuontina ja myynyt Saksassa sen jälkeen, kun niihin on lisätty uusi etiketti.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen N:o 207/2009 13 artiklassa, jonka otsikko on "[EU-]tavaramerkin tuottamien oikeuksien sammuminen", säädetään seuraavaa:

"1. [EU-]tavaramerkki ei oikeuta haltijaa kieltämään tavaramerkin käyttämistä niissä tavaroissa, jotka haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu on saattanut markkinoille [unionissa] tätä tavaramerkkiä käyttäen.

2. Mitä 1 kohdassa säädetään, ei sovelleta, jos haltijalla on perusteltua aihetta vastustaa tavaroiden pitämistä edelleen liikkeessä, erityisesti milloin tavaroihin tehdään muutoksia tai huononnuksia sen jälkeen, kun ne on laskettu liikkeelle."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 4 Lohmann & Rauscher International on "lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettuja terveydenhoitovalmisteita", "laastareita" ja "sidontatarvikkeita" varten 22.6.2010 rekisteröidyn EU-tavaramerkin Debrisoft nro 8852279 haltija. Se valmistaa ja myy muun muassa steriilejä, 10 x 10 cm:n kokoisia, viiden kappaleen pakkauksessa myytäviä Debrisoft-tyynyjä (Debrisoft zum Debridement, STERILE, 10 x 10 cm, 5 Stück) eli sidontatarvikkeita, joita käytetään haavapohjan puhdistamiseen.
- 5 Junek Europ-Vertrieb on sijoittautunut Itävaltaan ja myy Saksassa rinnakkaistuonteina Lohmann & Rauscher Internationalin valmistamia ja Itävaltaan viemiä lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettuja terveydenhoitovalmisteita ja sidontatarvikkeita.
- 6 Lohmann & Rauscher International osti 25.5.2012 Düsseldorfissa (Saksa) sijaitsevasta apteekista yhden paketin Junek Europ-Vertriebin aiemmin Itävallasta maahantuomia steriilejä, 10 x 10 cm:n kokoisia, viiden kappaleen pakkauksessa myytäviä haavapohjan puhdistamiseen tarkoitettuja Debrisoft-tyynyjä. Mainittu yhtiö oli kiinnittänyt ennen tuotteen luovuttamista apteekille tuotteen taitekoteloon etiketin (jäljempänä riidanalainen etiketti), joka sisälsi seuraavat tiedot: maahantuonnista vastuussa oleva yritys, sen osoite ja puhelinnumero, viivakoodi ja lääkevalmisteen tuotenumero. Etiketti oli kiinnitetty taitekotelon sellaiseen osaan, johon ei ole painettu mitään, eikä se peittänyt Lohmann & Rauscher Internationalin tavaramerkkiä.

- 7 Tuotteen pakkausta oli muutettu kiinnittämällä siihen riidanalainen etiketti, joka on kuvassa alhaalla vasemmalla:

- 8 Riidanalainen etiketti on suurennettuna seuraava:

- 9 Junek Europ-Vertrieb ei ollut ilmoittanut etukäteen Lohmann & Rauscher Internationalille kyseisen tuotteen jälleentuonnista eikä ollut myöskään asettanut sen saataville riidanalaisella etiketillä muutettua pakkausta. Lohmann & Rauscher International katsoi, että Junek Europ-Vertriebin toiminnalla loukattiin Debrisoft-tavaramerkkiä, jonka haltija se on.
- 10 Lohmann & Rauscher International nosti näin ollen kanteen Landgericht Düsseldorfissa (Düsseldorfin alueellinen alioikeus, Saksa), jossa se vaati erityisesti, että Junek Europ-Vertriebiä on kieltävä pakkokeinojen uhalla käyttämästä mainittua tavaramerkkiä elinkeinotoiminnassa ilman Lohmann & Rauscher Internationalin suostumusta haavapohjan puhdistamiseen käytettävän sidontatarvikkeen merkinnöissä ja että mainittu yhtiö on velvoitettava järjestämään kyseisten tuotteiden palautusmenettely ja poistamaan ne markkinoilta sekä hävittämään ne.
- 11 Landgericht Düsseldorf hyväksyi kanteen.
- 12 Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfin alueellinen ylioikeus, Saksa) hylkäsi Junek Europ-Vertriebin Landgericht Düsseldorfin ratkaisusta tekemän valituksen sillä varauksella, että kieltö käyttää kyseistä tavaramerkkiä koski ainoastaan Saksaa. Junek Europ-Vertrieb teki tämän jälkeen Revision-valituksen Bundesgerichtshofille (liittovaltion ylin yleinen tuomioistuin, Saksa).

- 13 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan sen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisu riippuu siitä, voidaanko unionin tuomioistuimen lääkkeiden rinnakkaistuonnin osalta vahvistamia periaatteita – joiden mukaan tavaramerkin haltijalle etukäteen tehty ilmoitus ja näytteen toimittaminen haltijalle tämän pyynnöstä uudelleen pakatusta lääkkeestä ovat edellytyksenä tavaramerkin tuottamien oikeuksien sammumiselle – soveltaa myös lääkinnällisten laitteiden rinnakkaistuontiin.
- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa yhtäältä ensinnäkin, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan juuri tavaramerkillä varustettujen lääkkeiden uudelleen pakkaaminen sinällään vahingoittaa tavaramerkin ydinsisältöä, joka on antaa tällä tavaramerkillä varustetun tuotteen alkuperää koskeva takuu. Se viittaa erityisesti 23.4.2002 annettuun tuomioon Boehringer Ingelheim ym. (C-143/00, EU:C:2002:246) ja 26.4.2007 annettuun tuomioon Boehringer Ingelheim ym. (C-348/04, EU:C:2007:249), joissa todettiin, että kolmannen ilman tavaramerkin haltijan suostumusta suorittamasta lääkkeiden uudelleen pakkaamisesta voi aiheutua todellista vaaraa tälle alkuperätakuulle ja että myös uuden etiketin lisääminen pakkaukseen kuuluu uudelleen pakkaamisen käsitteen piiriin.
- 15 Toisaalta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy sen mukaan ilmi, että asetuksen N:o 207/2009 13 artiklan 2 kohtaan perustuvaa tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta poikkeamista, joka on seurausta siitä, että tavaramerkin haltija kieltää uudelleen pakattujen tavaroiden myynnin, ei voida kuitenkaan hyväksyä, jos se, että tavaramerkin haltija käyttää kiello-oikeuttaan, merkitsee SEUT 36 artiklassa tarkoitettua jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyä rajoittamista (tuomio 11.7.1996, Bristol-Myers Squibb ym., C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282 ja tuomio 26.4.2007, Boehringer Ingelheim ym., C-348/04, EU:C:2007:249). Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tästä seuraa, että tavaramerkin haltija voi kieltää tuotteen muuttamisen, jota tavaramerkillä varustetun lääkkeen kaikenlainen uudelleen pakkaaminen – joka jo lähtökohtaisesti aiheuttaa vaaran siitä, että lääketta muutetaan siitä, millainen se on alun perin ollut – merkitsee, paitsi jos seuraavat viisi edellytystä täyttyvät:
- näytetään toteen, että se, että estäessään tavaramerkkioikeutensa perusteella tavaramerkillään varustettujen uudelleen pakattujen tuotteiden markkinoille saattamisen tavaramerkin haltija myötävaikuttaa markkinoiden keinotekoiseen eristämiseen jäsenvaltioiden välillä
 - osoitetaan, että uudelleen pakkaaminen ei voi muuttaa pakkauksessa olevaa tuotetta siitä, millainen tuote on alun perin ollut
 - uudessa pakkauksessa ilmoitetaan selvästi lääkkeen uudelleen pakkaajan ja lääkkeen valmistajan nimet
 - uudelleen pakatun tuotteen ulkoasu ei ole sellainen, että se voisi vahingoittaa tavaramerkin ja sen haltijan mainetta; pakkaus ei siten saa olla viallinen, huonolaatuinen tai epämääräinen, ja
 - maahantuojia ilmoittaa ennen uudelleen pakatun lääkkeen markkinoille saattamista tavaramerkin haltijalle tästä ja toimittaa haltijalle tämän pyynnöstä näytteen uudelleen pakatusta lääkkeestä.
- 16 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että näiden periaatteiden soveltaminen ei rajoitu ainoastaan lääkkeiden rinnakkaistuontia koskeviin tapauksiin. Siten 11.11.1997 annetussa tuomiossa Loendersloot (C-349/95, EU:C:1997:530) todettiin, että lääkkeiden uudelleen pakkaamista koskevia edellytyksiä voidaan lähtökohtaisesti soveltaa myös alkoholijuomien rinnakkaiskauppaan. Se korostaa lisäksi, että se, mitä tavaramerkin tuottamien oikeuksien sammumista koskevia edellytyksiä on sovellettava, riippuu kussakin yksittäistapauksessa merkityksellisistä tavaramerkin haltijan laillisista intresseistä, joihin vaikuttavat tuotteen erityispiirteet.
- 17 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että nyt käsiteltävässä asiassa on kyseessä uuden etiketin lisääminen. Se katsoo, samoin kuin toisen asteen tuomioistuinkin, että Junek Europ-Vertriebin kiinnittämä riidanalainen etiketti sisältää tärkeitä tietoja tuontimaan kielellä ja että

tämä etiketti voi saada aikaan sen, että kuluttajille herää epäily, että kolmas on ilman tavaramerkin haltijan suostumusta muuttanut heille tarjottua tuotetta ennen sen myyntiä, millä on vahingollinen vaikutus alkuperäiseen tuotteeseen.

- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa neljänneksi kysymyksestä, voidaanko unionin tuomioistuimen lääkkeiden rinnakkaistuonnin osalta esiin tuomia periaatteita soveltaa rajoituksetta lääkinnällisten laitteiden rinnakkaistuontiin, että vaikka lääkinnällisiin laitteisiin ei ole sovellettava lääkkeiden tapaan lupamenettelyä, se, että niiden osalta on kuitenkin suoritettava vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, jotta ne voidaan saattaa markkinoille, tekee niistä sekä valmistajan että kuluttajan näkökulmasta katsottuna erityisen herkkiä tuotteita, joihin kiinnitetyllä tavaramerkillä annetulla alkuperätakuulla on valmistajan suuren vastuun vuoksi erityinen merkitys.
- 19 Se toteaa lisäksi, että lääkinnälliset laitteet, samoin kuin lääkkeetkin, ovat tuotteita, joilla on välitön yhteys terveyteen. Koska kuluttaja arvostaa suuresti omaa terveyttään ja kiinnittää siihen erityistä huomiota, ei ole syytä kyseenalaistaa toisen asteen tuomioistuimen näkemystä, jonka mukaan lääkinnälliset laitteet ovat lääkkeiden tavoin erityisen herkkiä tuotteita, joihin kiinnitetyllä tavaramerkillä annetulla alkuperätakuulla on valmistajan suuren vastuun vuoksi erityinen merkitys.
- 20 Näissä olosuhteissa Bundesgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko asetuksen – – N:o 207/2009 13 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että tavaramerkin haltijalla on oikeus estää toisesta jäsenvaltiosta tuodun lääkinnällisen laitteen edelleen myyminen alkuperäisessä sisemmässä ja ulommassa pakkauksessa, johon maahantuoja on lisännyt ylimääräisen ulkoisen etiketin, paitsi jos

- näytetään toteen, että se, että tavaramerkkioikeuden haltija käyttää tavaramerkkioikeuttaan estääkseen tällä tavaramerkillä varustetun tuotteen, johon on lisätty uusi etiketti, myynnin, myötävaikuttaa markkinoiden keinotekoiseen eristämiseen jäsenvaltioiden välillä
- osoitetaan, että uuden etiketin lisääminen ei voi muuttaa pakkauksessa olevaa tuotetta siitä, millainen tuote on alun perin ollut
- pakkauksessa selvästi ilmoitetaan uuden etiketin lisääjän ja tuotteen valmistajan nimet
- uudella etiketillä varustetun tuotteen ulkoasu ei ole sellainen, että se saattaisi vahingoittaa tavaramerkin ja sen haltijan mainetta; uusi etiketti ei siis saa olla viallinen, huonolaatuinen tai epämääräinen; ja
- maahantuoja ilmoittaa ennen sellaisen tuotteen, johon on lisätty uusi etiketti, markkinoille saattamista tavaramerkin haltijalle tästä ja toimittaa haltijalle tämän pyynnöstä näytteen kyseisestä tuotteesta?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 207/2009 13 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että tavaramerkin haltijalla on oikeus estää rinnakkaistuojaa myymästä lääkinnällistä laitetta edelleen alkuperäisessä sisemmässä ja ulommassa pakkauksessa, kun maahantuoja on lisännyt siihen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen ylimääräisen etiketin. Se tiedustelee erityisesti, voidaanko 11.7.1996 annetussa tuomiossa Bristol-Myers Squibb ym. (C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282) ja 26.4.2007 annetussa tuomiossa Boehringer Ingelheim ym. (C-348/04, EU:C:2007:249) esiin tuotuja periaatteita soveltaa rajoituksetta lääkinnällisten laitteiden rinnakkaistuontiin.

- 22 Aluksi on palautettava mieleen lääkkeiden rinnakkaistuontia koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö ja siinä esiin tuodut periaatteet.
- 23 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy tässä yhteydessä ilmi, että tavaramerkin ydinsisältönä on antaa tällä tavaramerkillä varustetun tuotteen alkuperää koskeva takuu ja että kolmannen ilman tavaramerkin haltijan suostumusta suorittamasta tämän tuotteen uudelleen pakkaamisesta voi aiheutua todellista vaaraa tälle alkuperätakuulle (ks. vastaavasti tuomio 10.11.2016, Ferring Lægemedler, C-297/15, EU:C:2016:857, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 24 Oikeuskäytännön mukaan juuri tavaramerkillä varustettujen tuotteiden uudelleen pakkaaminen sinällään vahingoittaa tavaramerkin ydinsisältöä ilman, että olisi tarpeen tässä yhteydessä arvioida, mitä konkreettisia seurauksia rinnakkaistuojan suorittamalla uudelleen pakkaamisella on (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2007, Boehringer Ingelheim ym., C-348/04, EU:C:2007:249, 15 kohta).
- 25 Lisäksi on todettava, että unionin tuomioistuin on katsonut jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY (EYVL 1989, L 40, s. 1) 7 artiklan 2 kohdan, jonka sanamuoto vastaa asetuksen N:o 207/2009 13 artiklan 2 kohdan sanamuotoa, osalta, että kyseisen säännöksen nojalla tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta poikkeamista, joka on seurausta siitä, että tavaramerkin haltija kieltää uudelleen pakkaamisen, ei voida hyväksyä, jos se, että tavaramerkin haltija käyttää kiello-oikeuttaan, merkitsee SEUT 36 artiklan toisessa virkkeessä tarkoitettua jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyä rajoittamista (tuomio 23.4.2002, Boehringer Ingelheim ym., C-143/00, EU:C:2002:246, 18 kohta ja tuomio 26.4.2007, Boehringer Ingelheim ym., C-348/04, EU:C:2007:249, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Kyseisessä määräyksessä tarkoitettua jäsenvaltioiden välisen kaupan peittelystä rajoittamisesta on kyse silloin, kun tavaramerkin haltija käyttää oikeuttaan kieltää uudelleen pakkaaminen, jos tämän oikeuden käyttäminen myötävaikuttaa markkinoiden keinotekoiseen eristämiseen jäsenvaltioiden välillä ja jos uudelleen pakkaaminen lisäksi suoritetaan siten, että tavaramerkin haltijan lailliset intressit otetaan huomioon, mikä edellyttää erityisesti sitä, että uudelleen pakkaaminen ei vahingoita lääkkeen alkuperäistä tilaa ja että uudelleen pakkaaminen ei ole omiaan aiheuttamaan vahinkoa tavaramerkin maineelle (tuomio 26.4.2007, Boehringer Ingelheim ym., C-348/04, EU:C:2007:249, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Unionin tuomioistuin on näin tuonut esiin periaatteita, jotka koskevat tavaramerkin tuottamien oikeuksien sammumisen rajoittamista lääkkeiden rinnakkaistuonnin yhteydessä (tuomio 11.7.1996, Bristol-Myers Squibb ym., C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282, 79 kohta ja tuomio 26.4.2007, Boehringer Ingelheim ym., C-348/04, EU:C:2007:249, 32 kohta).
- 28 Mainitussa oikeuskäytännössä todetaan, että ensimmäisen direktiivin 89/104 7 artiklan 2 kohdan nojalla tavaramerkin haltija voi lainmukaisesti estää toisesta jäsenvaltiosta tuodun farmaseuttisen tuotteen myöhemmän markkinoille saattamisen tietyssä jäsenvaltiossa silloin, kun maahantuoja on pakannut tämän tuotteen uudelleen ja on kiinnittänyt siihen uudelleen tavaramerkin, paitsi jos
- näytetään toteen, että se, että tavaramerkkioikeuden haltija käyttää tavaramerkkioikeuttaan estääkseen tällä tavaramerkillä varustetun, uudelleen pakatun tuotteen markkinoille saattamisen, johtaa markkinoiden keinotekoiseen eristämiseen jäsenvaltioiden välillä
 - osoitetaan, että uudelleen pakkaaminen ei voi muuttaa pakkauksessa olevaa tuotetta siitä, millainen tuote on alun perin ollut
 - uudessa pakkauksessa ilmoitetaan selvästi uudelleen pakkaajan ja tuotteen valmistajan nimet
 - uudelleen pakatun tuotteen ulkoasu ei ole sellainen, että se saattaisi vahingoittaa tavaramerkin ja sen haltijan mainetta; pakkaus ei siten saa olla viallinen, huonolaatuinen tai epämääräinen, ja

- maahantuoja ilmoittaa ennen uudelleen pakatun tuotteen markkinoille saattamista tavaramerkin haltijalle tästä ja toimittaa haltijalle tämän pyynnöstä näytteen kyseisestä tuotteesta.
- 29 Edellisessä kohdassa mainittuja viittä edellytystä, jotka täytyessään ovat esteenä sille, että tavaramerkin haltija voi lainmukaisesti estää kyseisen tuotteen myöhemmän markkinoille saattamisen, voidaan siten soveltaa ainoastaan, kun maahantuoja on pakannut mainitun tuotteen uudelleen.
- 30 Oikeuskäytännössä on täsmennetty uudelleen pakkaamisen käsitteestä, että se kattaa uuden etiketin lisäämisen tavaramerkillä varustettuihin lääkkeisiin (tuomio 26.4.2007, Boehringer Ingelheim ym., C-348/04, EU:C:2007:249, 28 kohta).
- 31 On kuitenkin korostettava, että 23.4.2002 annetun tuomion Boehringer Ingelheim ym. (C-143/00, EU:C:2002:246) ja 26.4.2007 annetun tuomion Boehringer Ingelheim ym. (C-348/04, EU:C:2007:249), joissa oli kyseessä ylimääräisen tarran lisääminen kyseisten lääkkeiden pakkaukseen, taustalla olevat tosiseikat eroavat pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevista tosiseikoista.
- 32 On näet niin, että 23.4.2002 annetun tuomion Boehringer Ingelheim ym. (C-143/00, EU:C:2002:246) 7 kohdasta ja 26.4.2007 annetun tuomion Boehringer Ingelheim ym. (C-348/04, EU:C:2007:249) 24 kohdasta käy ilmi, että mainittujen tuomioiden taustalla olevissa asioissa tietyissä tapauksissa alkuperäiseen pakkaukseen oli kiinnitetty etiketti, jossa oli tiettyjä tärkeitä tietoja, kuten rinnakkaistuoja nimen ja sillä olevan rinnakkaistuontiluvan numero, joissakin muissa tapauksissa tuote oli pakattu uudelleen koteloihin, jotka rinnakkaistuoja oli suunnitellut ja joihin tavaramerkki oli kuvattu uudelleen, ja tietyissä muissa tapauksissa tuote oli pakattu uudelleen koteloihin, jotka rinnakkaistuoja oli suunnitellut ja joihin ei ollut merkitty tavaramerkkiä vaan tuotteen geneerinen nimi. Unionin tuomioistuin totesi vielä, että kaikissa näissä tapauksissa, joissa tuote oli pakattu uudelleen, koteloihin oli potilaille tarkoitettu, tuontimaan kielellä eli englanniksi laadittu seloste, joka oli varustettu kyseisellä tavaramerkillä.
- 33 Tästä seuraa, että mainittujen tuomioiden taustalla olleissa asioissa oli kyseessä rinnakkaistuoja nimen toiminta, johon ei liittynyt ainoastaan ylimääräisen ulkoisen etiketin kiinnittäminen kyseisten lääkkeiden pakkaukseen tai tämän pakkauksen uudelleen pakkaaminen, vaan kaikissa tapauksissa alkuperäinen pakkaus oli lisäksi avattu ja siihen oli lisätty muulla kuin tuotteen alkuperämaan kielellä laadittu seloste, joka oli varustettu kyseisellä tavaramerkillä.
- 34 Pääasian tilanteesta on sitä vastoin todettava yhtäältä, että rinnakkaistuoja on ainoastaan kiinnittänyt ylimääräisen etiketin kyseisen lääkinnällisen laitteen alkuperäisen pakkauksen sellaiseen osaan, johon ei ole painettu mitään, eikä alkuperäistä pakkausta ole avattu. Toisaalta tämä etiketti on pienikokoinen ja ainoat siihen sisältyvät tiedot käsittävät rinnakkaistuoja nimen, osoitteen ja puhelinnumeron, viivakoodin ja lääkevalmisteen tuotenumeron, joka on tarpeen järjestettäessä tuotteiden jakelua apteekkien kanssa.
- 35 Koska kyseisen lääkinnällisen laitteen pakkausta ei ole muutettu eikä pakkauksen alkuperäistä ulkoasua ei ole muutettu muuten kuin lisäämällä siihen pienikokoinen etiketti, joka ei peitä tavaramerkkiä ja jossa mainitaan markkinoille saattamisesta vastuussa oleva rinnakkaistuoja ja ilmoitetaan sen yhteystiedot, viivakoodi ja lääkevalmisteen tuotenumero, ei voida katsoa, että tällaisen etiketin kiinnittäminen olisi 23.4.2002 annetussa tuomiossa Boehringer Ingelheim ym. (C-143/00, EU:C:2002:246) ja 26.4.2007 annetussa tuomiossa Boehringer Ingelheim ym. (C-348/04, EU:C:2007:249) tarkoitettua uudelleen pakkaamista.
- 36 Näin ollen ei voida missään tapauksessa katsoa, että tällaisen etiketin kiinnittäminen vahingoittaa tavaramerkin ydinsisältöä, joka on antaa kuluttajalle tai loppukäyttäjälle tällä tavaramerkillä varustetun tuotteen alkuperää koskeva takuu.

- 37 Näissä olosuhteissa se, että rinnakkaistuoja eli Junek Europ-Vertrieb on kiinnittänyt pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen ylimääräisen etiketin lääkinnällisen laitteen alkuperäiseen pakkaukseen, jota ei ole avattu, ei ole lainmukainen peruste, jonka nojalla tavaramerkin haltijalla eli nyt käsiteltävässä asiassa Lohmann & Rauscher Internationalilla olisi oikeus estää kyseisen lääkinnällisen laitteen myöhempi markkinoille saattaminen.
- 38 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan asian taustalla olevassa tilanteessa on kyseessä tavaramerkkiin perustuvan oikeuden sammuminen asetuksen N:o 207/2009 13 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 39 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymyksen on vastattava, että asetuksen N:o 207/2009 13 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tavaramerkin haltijalla ei ole oikeutta estää rinnakkaistuojaa myymästä lääkinnällistä laitetta edelleen alkuperäisessä sisemmässä ja ulommassa pakkauksessa, kun maahantuoja on lisännyt siihen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen ylimääräisen etiketin, jonka sisällöstä, tehtävästä, koosta, ulkoasusta ja sijainnista ei aiheudu vaaraa tavaramerkillä varustetun lääkinnällisen laitteen alkuperätakuulle.

Oikeudenkäyntikulut

- 40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

[Euroopan unionin] tavaramerkistä 26.2.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 13 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tavaramerkin haltijalla ei ole oikeutta estää rinnakkaistuojaa myymästä lääkinnällistä laitetta edelleen alkuperäisessä sisemmässä ja ulommassa pakkauksessa, kun maahantuoja on lisännyt siihen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen ylimääräisen etiketin, jonka sisällöstä, tehtävästä, koosta, ulkoasusta ja sijainnista ei aiheudu vaaraa tavaramerkillä varustetun lääkinnällisen laitteen alkuperätakuulle.

Allekirjoitukset